НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету з питань взаємодії з громадським суспільством

за 2025 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань взаємодії з громадським суспільством є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України згідно з рішенням Ради адвокатів України №83 від 27 червня 2019 року.

Метою створення Комітету є покращення співпраці НААУ, неурядових організацій, соціально відповідального бізнесу та донорської спільноти, утвердження авторитету адвокатури на загальнонаціональному та місцевому рівнях.

Основними завданнями Комітету є:

- аналіз чинної практики судів і впровадження її дотримання органами державної влади в результаті взаємодії, участі у круглих столах, громадських радах, пропагування дотримання прав людини, співпраця та взаємодія у дотриманні прав людини з ДМС України, Держприкордонслужбою, СБУ, Бюро «Інтерпол», Офісом Генерального прокурора, іншими правоохоронними органами;
- організація відносин між НААУ та іноземними/міжнародними організаціями, зокрема Міжнародна організація міграції, ЮНІСЕФ;
- співпраця з вказаними організаціями та допомога їм у реалізації статутних напрямів;
- адання пропозицій Голові НААУ, РАУ щодо доцільності участі представників НААУ у міжнародних заходах;
- надання пропозицій щодо проведення НААУ міжнародних заходів в Україні;
- розгляд звернень у межах своїх повноважень;
- співпраця з іноземними/міжнародними організаціями, які можуть надавати технічну або матеріальну допомогу з метою розвитку адвокатури України;
- надання пропозицій у відповідні комітети Верховної Ради щодо змін у законодавство, співпраця зі страховими компаніями;
- здійснення іншої діяльності в межах повноважень, визначених Положенням про Комітет з міжнародних зв'язків.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Склад Комітету затверджений розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України №255 від 29 грудня 2025 року.

Голова Комітету

Місяць Віталій Петрович

Заступник голови Комітету

Місяць Андрій Петрович.

Члени Ради Комітету:

1. Виноградов Володимир Володимирович
2. Едієв Тухан Аліханович
3. Єлов Віталій Андрійович
4. Ільчишен Максим Вікторович
5. Лепетюк Олег Леонідович
6. Слободянюк Руслана Миколаївна
7. Поперецький Олег Володимирович
8. Шамрай Василь Вікторович

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2025 РОКУ

У 2025 році Комітетом проведено 6 засідань.

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ ПРОТЯГОМ 2025 РОКУ

1-3 жовтня у м. Вінниці, Комітет з питань взаємодії з громадським суспільством у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» провели тренінг для тренерів «Правовий захист права на працю та підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб»,

Метою тренінгу було підготувати адвокатів до ефективного захисту економічних прав внутрішньо переміщених осіб, надати їм практичні інструменти та знання щодо національних механізмів, міжнародних стандартів та судової практики, а також сформувати команду тренерів, здатних поширювати ці знання серед колег.

У результаті тренінгу було підготовлено 20 адвокатів, які отримали сертифікат тренера та зможуть проводити навчальні заходи з питань захисту економічних прав ВПО.

У програмі заходу вивчались:

- трудові права - основи, виклики та інструменти захисту;
- безпечні альтернативи трудовому договору та незадекларована праця;
- юридична кваліфікація, стратегія та захист трудових прав клієнтів;
- міжнародний досвід захисту трудових прав і підприємництва;
- документообіг та збереження конфіденційної інформації і комерційної таємниці;
- методи ефективного тренінгового навчання та підготовка адвокатів-тренерів.

Детальніше за посиланням: https://surl.li/pfaipo

Серію тренінгів «Правовий захист права на працю та підприємницьку діяльність внутрішньо переміщених осіб», організованих Комітетом з питань взаємодії з громадським суспільством у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» за підтримки Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України було проведено для юристів та адвокатів, представників громадських об'єднань, ОМС та органів державної влади, ВПО у чотирьох регіонах:

- Львівській області:
- Хмельницькій області;
- Вінницькій області;
- Івано -Франківській області.

Загалом участь у заході взяли більше 200 осіб.

21 жовтня Комітетом з питань взаємодії з громадським суспільством у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» організовано круглий стіл на тему «Охорона праці в умовах воєнного стану». Доповідачі: члени комітетів НААУ. Ініціатором заходу виступив Комітет Національна асоціація адвокатів України з питань трудового права.

Питання, заплановані до обговорення:

- Огляд законодавчих актів, що регулюють охорону праці в умовах воєнного стану.
- Обов'язки роботодавця щодо охорони праці під час війни.
- Проведення обов'язкових інструктажів, створення тимчасових укриттів та бомбосховищ.
- Заробітна плата під час перебування працівника в укритті.
- Нещасні випадки на виробництві, інвалідність і смерть працівників. Практичні аспекти у випадках, коли нещасні випадки відбуваються під час обстрілів, авіаударів, або при виконанні робіт у зонах бойових дій.
- Юридичні наслідки інвалідності, що виникла через бойові дії, та відповідальність роботодавців за невиконання вимог щодо охорони праці.
- Судова практика у випадку смерті працівника під час виконання трудових обов'язків в умовах війни. Права спадкоємців на компенсацію за загибель працівника.
- Практичні питання організації укриттів на підприємствах, відповідальність за належне забезпечення працівників. Процедура облаштування укриттів та бомбосховищ на підприємствах. Відповідальність за відсутність належних укриттів або несвоєчасну евакуацію працівників.

• Перевірки підприємств щодо дотримання вимог охорони праці. Порядок перевірок підприємств під час воєнного стану. Хто має право проводити перевірки на підприємстві щодо охорони праці в умовах війни? Права роботодавців та працівників під час перевірок. Порушення вимог охорони праці та відповідальність роботодавців.

Модерувала захід голова Комітету НААУ з питань трудового права Вікторія Поліщук.

Детальніше за посиланням: https://surl.lu/tzfqzb

9–11 листопада Комітетом у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» за підтримки Вищої школи адвокатури НААУ організовано тренінг для адвокатів і адвокаток, спрямований на підвищення спроможності правничої спільноти реагувати на прояви дискримінації, нетерпимості та злочинів на ґрунті ненависті. Захід об'єднав практикуючих адвокатів - тренерів, які прагнуть розвивати етичну, гендерно чутливу та людиноцентричну практику в адвокатурі.

Лекторами тренінгу виступили:

• Наталія Черевко – адвокатка, медіаторка, членкиня Центру трудового права та соціального забезпечення Вищої школи адвокатури НААУ, членкиня Комітету НААУ з питань трудового права, регіональна представниця Комітету з питань гендерної політики НААУ у Херсонській області, кандидат наук з державного управління.

• Валерія Долгоєр – адвокатка, членкиня Центру трудового права та соціального забезпечення Вищої школи адвокатури НААУ, заступниця Голови Комітету з питань гендерної політики НААУ, юристка та спеціалістка з адвокації напряму правозахисту БО БФ «СХІД-СОС».

Учасники мали можливість поглибити знання з:

• правових аспектів недискримінації та гендерної рівності у правозастосуванні;

• практики Верховного Суду та Європейського суду з прав людини у справах про дискримінацію;

• розмежування дискримінаційних практик і злочинів на ґрунті ненависті;

• професійної сегрегації, мобінгу та психологічного насильства на роботі;

• правового захисту вразливих груп – осіб з інвалідністю, ВПО, національних меншин, жінок та представників ЛГБТ+ спільнот;

• розвитку тренерських компетенцій і фасилітаційних навичок адвокатів у сфері прав людини.

Детальніше за посиланням: https://surl.li/hvkyhz

10 грудня в рамках проєкту "The Bar and local media: building synergy for the Freedom of Speech," який реалізує Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги завдяки підтримці Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів у співпраці з Комітетом з питань взаємодії з громадським суспільством відбувся тренінг для юристів та адвокатів в інтерактивному форматі, де учасники розбирали практичні кейси та вчились застосовувати прецеденти Європейського суду з прав людини у ситуаціях, коли порушуються права журналістів.

Тренінг провели експерти:

- Місяць Андрій Петрович – адвокат, доцент ХНУ, т.в.о. голови ВКДКА, кандидат юридичних наук, заслужений юрист України;
- Заболотний Антон Миколайович – адвокат, правозахисник;
- Площинська Анастасія Олексіївна – адвокатка, виконавча директорка ГО «Подільська правова ліга».

У межах програми було розглянуто:

- ключові принципи захисту журналістів за статтею 10 Європейської конвенції з прав людини;
- практику ЄСПЛ щодо доступу до інформації, захисту джерел та роботи в умовах ризику;
- особливості правового захисту журналістів в Україні під час воєнного стану;
- алгоритми реагування на порушення: перешкоджання професійній діяльності, незаконні вимоги розкрити джерело, обмеження доступу до інформації.

Детальніше за посиланням: https://surl.li/ocsbgd

5. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

28 квітня Комітет у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» на розширеному засіданні провели публічне обговорення результатів дослідження, присвяченого законодавчим проблемам, які перешкоджають діяльності регіональних медіа в умовах воєнного стану. До участі були запрошені журналісти, юристи, медіаексперти, адвокати, представники органів влади та громадських організацій.

«Ми підготували поки що каркас того, яку проблематику ми бачимо і з якою проблематикою маємо намір працювати, щоб покращити законодавчий ландшафт у сфері медіа», – зазначив виконавчий директор БО "Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги", адвокат, голова комітету з питань взаємодії з громадянським суспільством Національної асоціації адвокатів України Віталій Місяць.

Людмила Панкратова, керівниця юридичних програм ГО "Інститут розвитку регіональної преси", а також Оксана Максименюк, медіа-юристка та тренерка цієї ж організації, презентували ключові проблеми, виявлені під час аналізу законодавства, судової практики та виконавчих проваджень.

У фокусі дослідження:

- доступ до публічної інформації;
- захист джерел інформації журналістів;
- обов'язок публікувати спростування, відповіді або вилучення інформації;
- сплата судового збору під час судових процесів з медіа;
- виконання судових рішень;
- стратегічні позови проти публічної участі (SLAPP).

Детальніше за посиланням: https://surl.lt/dbpuen

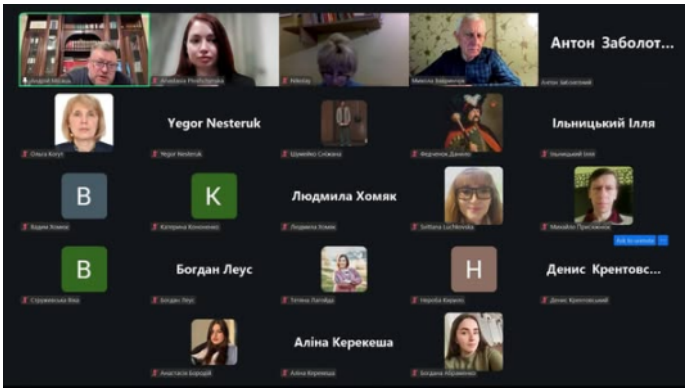

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ

У 2025 році Комітетом підготовлено та створено:

• практичний посібник для внутрішньо переміщених осіб, які зіткнулися з викликами на ринку праці через упередження та дискримінацію. Він містить актуальну інформацію щодо правового захисту, інструкції та практичні поради, які допоможуть відстояти право на працю та забезпечити гідні умови життя для себе та своєї родини.

Посібник включає норми законодавства станом на серпень 2025 року, форми звернень до уповноважених органів, приклади документів і контакти установ та організацій, що надають допомогу у випадках порушення трудових прав. У ньому зібрані інструменти для фіксації проявів дискримінації, мобінгу, поради щодо дій під час працевлаштування та захисту своїх інтересів у позасудовому й судовому порядку.

Ми сподіваємося, що цей посібник стане надійним помічником для ВПО у подоланні бар'єрів, сприятиме впевненості в захисті своїх прав та інтеграції у життя приймаючих громад.

Загальна редакція – адвокат, голова Комітету Національної асоціації адвокатів України з питань взаємодії з громадянським суспільством.

Детальніше за посиланням: https://bit.ly/4ozsxe9

• «Абетку для ФОП»: практичний посібник для ВПО, які хочуть започаткувати власну справу.

Абетка для ФОП – практичний посібник для внутрішньо переміщених осіб, які хочуть легально працювати, розвивати власну справу та ставати фінансово незалежними.

У виданні експерти зібрали:

• покрокові інструкції з реєстрації ФОП;

• пояснення систем оподаткування та ведення бухгалтерії;

• інформацію про державні програми підтримки, компенсації роботодавцям і можливості отримання грантів.

Посібник допоможе ВПО швидше адаптуватися на новому місці та впевнено інтегруватися у місцеві громади.

Детальніше за посиланням: https://bit.ly/48yaNtE

7. КІЛЬКІСТЬ ЗАХОДІВ, ПРОВЕДЕНИХ У ВША НААУ

Всього Комітетом було проведено 12 заходів за 2025 рік.

8. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ У СФЕРІ АНАЛІЗУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ЗАУВАЖЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ, РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЕКСПЕРТНИХ ДУМОК

Комітету з питань взаємодії з громадським суспільством у співпраці з Благодійною організацією «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» опрацювала зміни та доповнення до чинного законодавства у різних напрямках. Велика увага була приділена розробці практичних рекомендацій щодо економічних прав ВПО: працевлаштування, підприємництво та доступ до грантів. З цією метою було створено ряд буклетів та інформаційних матеріалів, які стали дієвими підказками для потребуючого населення.

- Пільги для ВПО за кредитними зобов'язаннями в умовах воєнного стану.
- Форми та види дискримінації у сфері праці.
- Грант на власну справу від держави.
- Компенсації витрат роботодавця на оплату праці за працевлаштування ВПО (тих що на обліку в ЦЗ).
- Як зареєструвати ФОП.

Журналістам, представникам медіа та блогерам в рамках проєкту “Правова спільнота та місцеві медіа: партнерство задля захисту свободи слова” було розроблено ряд інформаційних матеріалів:

• Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір, однак режим доступу до інформації напряму залежить від її виду.

За режимом доступу є такі види інформації:

• конфіденційна інформація;

• таємна інформація;

• службова інформація.

Чим вони відрізняються - зазначено на черговій інфографіці.

• Публічна інформація - інформація, яка була створена, отримана або знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень чи інших розпорядників у процесі виконання своїх обов'язків.

Пам'ятка для журналіста:

• надсилайте запити на доступ до публічної інформації;

• оскаржуйте відмови, якщо ваші права обмежено;

• використовуйте відкриті дані для створення якісних матеріалів.

Які є ознаки публічної інформації – на черговій інфографіці.

• Що таке громадське місце і що до нього не відноситься.

Розробили коротку пам'ятку для всіх, хто працює з фото- та відеофіксацією.

Для журналіста важливо:

Публічна зйомка дозволена у громадських місцях.

У приватних та режимних зонах потрібен дозвіл.

• Що відноситься до злочинів проти журналістів за їх професійну діяльність

Закон гарантує захист журналістів від незаконного переслідування у зв'язку з виконанням професійних обов'язків. Як само - вказали на інфографіці.

На ці гарантії має право будь-який творчий працівник у сфері медіа, що виконує журналістські функції та має документ, що підтверджує статус журналіста (редакційне посвідчення; посвідчення журналіста, видане Національною спілкою журналістів України тощо).

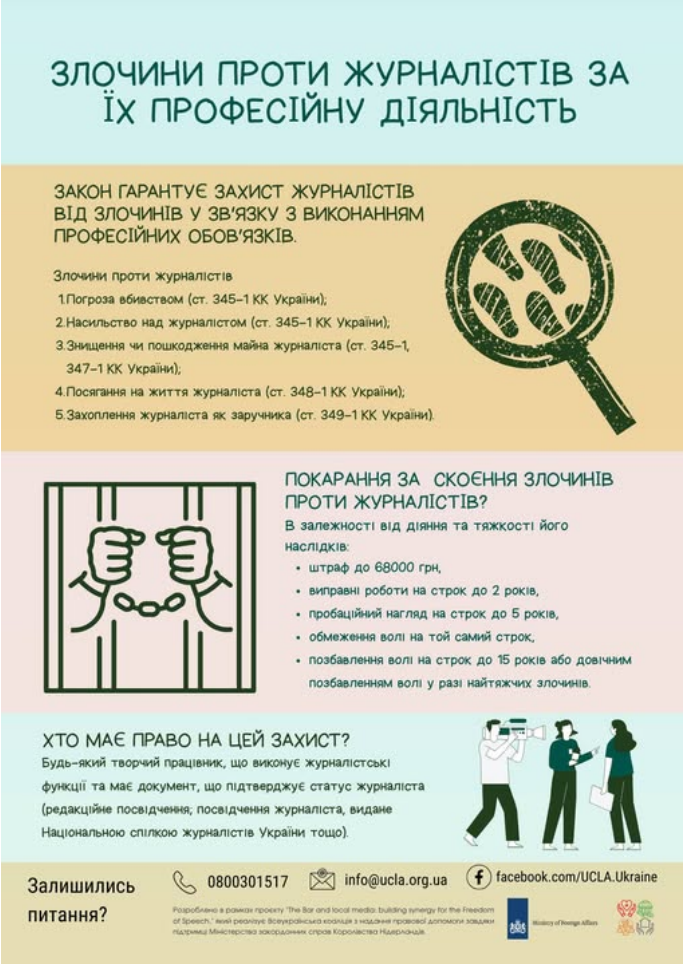

• Кожен творчий працівник медіа, який виконує журналістські функції та може офіційно підтвердити свій статус - має право на захист.

Що заборонено вчиняти?

• Вилучати матеріали, техніку журналіста без законних підстав

• Відмовляти у доступі до інформації

• Забороняти висвітлення певних тем або осіб

• Чинити тиск чи умисно перешкоджати роботі журналіста.

Коротко та по суті на інфографіці.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ